

OPONENTSKÝ POSUDOK
HABILITAČNÁ PRÁCA

Názov práce: Konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov na Slovensku v kontexte finančnej podpory EÚ a implikácií v podnikovom manažmente

Autor práce: Ing. Ivana Kravčáková Vozárová, PhD.

Oponent: doc. Mgr. Nella Svetozarovová, PhD.

Všeobecná charakteristika práce, štruktúra práce

Téma habilitačnej práce *„Konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov na Slovensku v kontexte finančnej podpory EÚ a implikácií v podnikovom manažmente“* je vysoko aktuálna, sme svedkami ako v agro rezorte masívne rezonuje nespokojnosť vzhľadom na otázky akými sú prudký pokles príjmov poľnohospodárov, nekontrolovaný dovoz produktov a obilnín pôvodom od nečlenských štátov do EÚ, či regulácie EÚ v oblasti životného prostredia. Otázky je možné označiť za závažný problém celospoločenského charakteru s potrebou riešenia na všetkých úrovniach avšak prioritne z pohľadu systémového prístupu. Predložená habilitačná práca sa venuje problematike konkurencieschopnosti podnikov poľnohospodárskeho sektora v kontexte vplyvov Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ a implikácií v podnikovom manažmente. Autorka hodnotí vývoj konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov na Slovensku v kontexte finančnej podpory EÚ.

Posudzovaná habilitačná práca obsahuje 136 strán vrátane 6 príloh, 5 obrázkov, 10 grafov, 18 tabuliek a 132 literárnych zdrojov. Je štruktúrovaná do štyroch po sebe logicky nadväzujúcich kapitol. Pozitívne hodnotím precízne spracovanie a komplexné uchopenie pomerne širokého záberu znenia témy habilitačnej práce, autorka vecne a logicky rozoberá a následne podáva pohľad na problematiku finančnej podpory poľnohospodárskeho sektora zo strany EÚ vo vzťahu ku konkurencieschopnosti samotného sektora. V teoretickej časti autorka sumarizuje postavenie poľnohospodárskeho sektora a jeho vymedzenie v štruktúre národného hospodárstva ako aj vymedzenie Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ a spôsoby jej finančnej podpory. Teoreticky vymedzený je témotvorný pojem konkurencieschopnosť a to na makro i mikro úrovni a jej merania z pohľadu obchodu i manažmentu. V rámci teoretickej časti práce vyzdvihujem aj prehľadný sumár realizovaných štúdií v danej oblasti poznania. Štruktúra obsahu a jej vyváženosť spĺňa požiadavky kladené na tento druh práce, kapitoly sú prehľadné a logicky usporiadané.

Metodika a cieľ práce

Autorka, v súlade so zvoleným názvom, formuluje hlavný cieľ a to „*zhodnotiť vývoj konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov na Slovensku v kontexte finančnej podpory Európskej únie z pohľadu právnej formy a územného členenia*.“ Ďalej je formulovaných 9 parciálnych cieľov. Pre naplnenie hlavného cieľa habilitačnej práce ako aj cieľov parciálnych sa autorka venovala riešeniu 5 výskumných problémov, ktoré majú svoju logickú nadväznosť. *Samotné údaje pre analýzu problematiky majú sekundárny charakter pochádzajúce od poľnohospodárskych spoločností t.j. súvahy, výkazy ziskov a strát a pod. so zdrojovým odkazom na Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vo forme informačných listov o anonymizovaných poľnohospodárskych podnikoch. Samotná premenná „konkurencieschopnosť podnikov“ je hodnotená prostredníctvom koeficientu RCR, ktorý dáva do pomeru náklady a výnosy subjektov pôsobiacich v poľnohospodárskom sektore na Slovensku v období rokov 2004–2019, t.j. v období 16 rokov (vrátane najnovších dostupných údajov).*

Metodológia výskumu habilitačnej práce je prezentovaná prehľadne a zrozumiteľne. Oceňujem realizované analýzy finančnej podpory EÚ vo vzťahu ku konkurencieschopnosti podnikov na Slovensku osobitne z pohľadu právnej formy a z pohľadu regionálneho členenia.

Autorka sa ďalej zaoberá zaoberali riešením výskumných problémov vychádzajúcich z hlavného cieľa práce a testovaním výskumných hypotéz na nich nadväzujúcich. Na ich overenie boli aplikované matematicko-štatistické metódy a to metódy deskriptívnej a induktívnej štatistiky.

Riešenie výskumného problému a dosiahnuté výsledky práce celkovo

Celkovo postup riešenia výskumného problému je možné hodnotiť pozitívne vzhľadom na úroveň štatistického spracovania dát a interpretáciu zistených výsledkov a diskusiu. V rámci realizácie analýzy vzťahov a súvislostí medzi konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov meranej indexom RCR a vybranými premennými autorka prezentuje dosiahnuté výsledky rozsiahleho vlastného empirického šetrenia. Výskumná časť práce paralelne prezentuje diskusiu výsledkov a implikácie pre prax, ktorých zovšeobecnenie prispieva k obohateniu existujúcej poznatkovej základne s prihliadaním na zistenia špecifické pre skúmanú problematiku s dôrazom na identifikáciu vonkajších a vnútorných vplyvov na konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov.

Praktický prínos práce spočíva v samotných výsledkoch výskumu. V prvej rovine je potrebné zdôrazniť, že v podmienkach súčasného trhového mechanizmu prežijú len najkonkurencieschopnejšie podniky, čo podčiarkuje práve dôležitosť výskumov v tejto oblasti a to najmä v rovine podnikového manažmentu ako práca zdôrazňuje. V druhej rovine ide o samotnú finančnú podporu Spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá je z pohľadu rozpočtu EÚ najnákladnejšia a preto si vyžaduje značnú časť pozornosti. Celkovo za hlavný prínos habilitačnej práce považujem samotnú systematizáciu poznatkov, predovšetkým ale predstavenie autorského komplexného pohľadu na konkurencieschopnosť podnikov daného sektora s návrhmi pre praktické riešenia z pohľadu podnikového manažmentu.

Formálna stránka práce

Formálna stránka práce je na adekvátnej úrovni, miestami sa vyskytujú preklepy a štylistické nezrovnalosti, avšak v akceptovanej miere, vyjadrovacie schopnosti autorky, kvalita a funkčnosť prípadných príloh, obrázkov, grafov a tabuliek hodnotím kladne.

Vyjadrenie k protokolu EZP

Výsledok kontroly originality vyhodnotil 13,25 %, čo je vzhľadom na typ záverečnej práce primeraná hodnota. Texty prekryvu v textoch sú odkázané na pôvodné zdroje, ktoré autorka využila. K originalite habilitačnej práce nemám pripomienky a považujem ju za originálne dielo.

Otázky

1. V čom vnímate zásadný rozdiel v rámci konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov v SR v závislosti od organizačno-právneho členenia v časovom horizonte?
2. Zhodnoťte systém financovania poľnohospodárskych podnikov v SR a okolitých štátov?

Záver

Predkladaná habilitačná práca je spracovaná na kvalitnej úrovni a je možné konštatovať, že cieľ, ktorý si autorka stanovila bol splnený. Pre účely spracovania dát sú v práci aplikované vyššie štatistické metódy. Návrhy, závery a odporúčania na zlepšenie súčasného stavu, ktoré autorka v záverečnej časti predkladanej práce prezentuje, sú dostatočne podporené zistenými výsledkami a môžu tak byť prínosné v rovine teoretickej ako aj praktickej.

V prípade úspešného obhájenia práce pred komisiou habilitačného konania „o d p o r ú č a m“ udeliť Ing. Ivane Kravčákovej Vozárovej, PhD. titul „docent“ v odbore habilitačného konania Manažment.

V Prešove, dňa 31.1.2024

doc. Mgr. Nella Svetozarovová, PhD.